

QUY CHẾ

Thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới,
việc tang, mừng thọ và lễ hội trên địa bàn xã Xuân Trường
(Ban hành kèm theo Quyết định số: 1375/QĐ-UBND
ngày 08/8/2025 của Ủy ban nhân dân xã Xuân Trường)

Chương I NHỮNG QUY ĐỊNH CHUNG

Điều 1. Phạm vi điều chỉnh, đối tượng áp dụng

- Quy chế này quy định thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, mừng thọ và Lễ hội trên địa bàn xã Xuân Trường, tỉnh Ninh Bình.
- Cán bộ, công chức, viên chức trong các cơ quan nhà nước, đơn vị sự nghiệp, đoàn thể chính trị - xã hội, cán bộ, chiến sĩ lực lượng vũ trang phải gương mẫu thực hiện và có trách nhiệm vận động gia đình, cộng đồng dân cư thực hiện quy chế này.
- Mọi gia đình, công dân trên địa bàn xã có trách nhiệm thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, mừng thọ và lễ hội.

Điều 2. Nguyên tắc thực hiện

Tổ chức việc cưới, việc tang, mừng thọ và lễ hội phải đảm bảo:

- Không trái với thuần phong mỹ tục của dân tộc, không được thực hiện các hoạt động mê tín dị đoan như: xem số, xem bói, sóc thẻ, yểm bùa, trừ tà và các hình thức mê tín dị đoan khác. Không lợi dụng để truyền đạo trái phép và có các hoạt động chia rẽ đoàn kết dân tộc.
- Không gây mất trật tự, an ninh xã hội. Không làm cản trở giao thông và các hoạt động công cộng. Không dựng rạp lấn chiếm lòng đường.
- Không tổ chức hoặc tham gia đánh bạc dưới mọi hình thức.
- Các đối tượng quy định tại Khoản 2, Điều 1 của Quy chế này không sử dụng thời gian làm việc, công quỹ và phương tiện của cơ quan, đơn vị, tổ chức để đi dự lễ hội, lễ cưới khi không có nhiệm vụ.
- Trong điều kiện dịch bệnh thì việc tổ chức việc cưới, việc tang, mừng thọ và lễ hội phải tuân thủ nghiêm các quy định về phòng, chống dịch bệnh.

Chương II MỘT SỐ QUY ĐỊNH CỤ THỂ

A. TỔ CHỨC VIỆC CƯỚI

Điều 3.

- Việc tổ chức lễ cưới chỉ thực hiện sau khi đã được cơ quan nhà nước có thẩm quyền cấp giấy chứng nhận kết hôn theo quy định của pháp luật. Cô dâu, chú

rể hoặc đại diện 2 bên gia đình thông báo và ký cam kết tổ chức việc cưới theo quy ước của thôn, xóm, Tổ dân phố.

- Trang trí lễ cưới và trang phục cô dâu, chú rể lịch sự, phù hợp với truyền thống văn hóa dân tộc và phong tục, tập quán của địa phương.

- Quá trình tổ chức phải chấp hành các quy định của pháp luật về an ninh trật tự, an toàn giao thông.

- Sử dụng âm nhạc lành mạnh, vui tươi, phù hợp với thuần phong mỹ tục, công suất vừa phải, không sử dụng loa đài âm thanh quá lớn gây ảnh hưởng đến sinh hoạt của cộng đồng dân cư, không mở loa đài trước 06 giờ sáng và sau 22 giờ đêm.

- Chương trình Lễ thành hôn ngắn gọn, trang trọng, thời gian không quá 60 phút.

- Việc mời khách chỉ nên mời gọn trong phạm vi gia đình, thân tộc, nội bộ cơ quan, bạn bè thân thiết.

- Không sử dụng thuốc lá, hạn chế sử dụng rượu bia.

- Các thủ tục: Dạm ngõ (chạm ngõ), lễ ăn hỏi, xin dâu tổ chức đơn giản, gọn nhẹ, tiết kiệm, tránh phô trương hình thức; không thách cưới, đòi hỏi lễ vật mang tính chất vụ lợi. Vận động nhân dân bỏ lệ tổ chức ăn lại mặt.

- Tổ chức tiệc: Trường hợp tổ chức ăn uống cần tiết kiệm, không kéo dài nhiều ngày và đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm. Trong tiệc cưới hạn chế rượu, bia, đồ uống có cồn; không sử dụng thuốc lá. Thực hiện tốt việc “Không làm cỗ để chia phần” và “Ăn cỗ không lấy phần”.

Điều 4. Khuyến khích thực hiện việc cưới thông qua các hình thức sau:

- Báo hỷ hoặc tiệc trà thay cho mời dự tiệc ăn cỗ.

- Tổ chức lễ cưới tại Nhà văn hóa thôn, xóm, Tổ dân phố, địa điểm tổ chức sự kiện tiệc cưới.

- Cơ quan, đoàn thể đứng ra tổ chức lễ cưới, tiệc cưới.

- Cô dâu, chú rể và gia đình đặt hoa tại Tượng đài Tổng Bí thư Trường Chinh hoặc Đèn tưởng niệm liệt sĩ, di tích lịch sử - văn hóa tại địa phương.

B. TỔ CHỨC VIỆC TANG

Điều 5. Quy trình thực hiện

1. Gia đình có người từ trần

- Khi có người từ trần, thân nhân phải kịp thời báo cáo với Trưởng thôn, xóm, Tổ trưởng Tổ dân phố (sau đây gọi chung là Trưởng thôn). Thời hạn và trách nhiệm đăng ký khai tử thực hiện theo quy định tại Khoản 1, Điều 33 Luật Hộ tịch ngày 20/11/2014, cụ thể: Trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày có người chết thì vợ, chồng hoặc con, cha, mẹ hoặc người thân thích khác của người chết có trách nhiệm đi đăng ký khai tử. Trường hợp người chết không có người thân thích thì đại diện của cơ quan, tổ chức, cá nhân liên quan có trách nhiệm đi khai tử.

- Trưởng thôn có trách nhiệm phối hợp với gia đình nhà hiếu thành lập Ban tổ chức lễ tang. Trường hợp người từ trần thuộc đối tượng cán bộ, thân nhân cán bộ và đảng viên thì Trưởng thôn thông báo cho Văn phòng Đảng uỷ hoặc Văn phòng HDND-UBND xã để phối hợp tổ chức.

- Trường hợp người từ trần không có gia đình hoặc không có người thân đứng ra lo liệu thì chính quyền địa phương kết hợp với cơ sở có trách nhiệm tổ chức tang lễ.

- Việc bảo quản thi hài được thực hiện theo Thông tư số 21/2021/TT-BYT ngày 26/11/2021 của Bộ Y tế về việc ban hành quy định về vệ sinh trong mai táng, hỏa táng, theo đó, thời gian quản thi thể không quá 48 giờ kể từ khi chết trong điều kiện không có bảo quản lạnh. Trường hợp người chết vì dịch hoặc bệnh lây nhiễm, gia đình phải tuyệt đối tuân thủ sự chỉ đạo của cơ quan y tế và chính quyền địa phương.

- Đảm bảo an ninh trật tự, ATGT trong quá trình tổ chức đám tang, không sử dụng lòng, lề đường để dựng rạp phục vụ việc đám tang làm cản trở giao thông và làm ảnh hưởng đến các hoạt động công cộng.

- Gia đình chuẩn bị tối đa 5 vòng hoa có in băng chữ “kính viếng” và lễ phẩm luân chuyển; khi báo tin buồn cho các tập thể, cá nhân phải thông báo việc tổ chức tang lễ theo quy định nếp sống văn hóa của địa phương, không mang vòng hoa (hoặc lẵng hoa) và lễ phẩm đến viếng (có thể mang theo băng tang). Trường hợp ở xa thì Trưởng thôn và gia đình có trách nhiệm thông báo về nội dung quy chế đám tang để thực hiện.

- Việc thực hiện các nghi lễ tôn giáo (nếu có) cần sắp xếp vào thời gian thích hợp, không kéo dài thời gian, không mê tín dị đoan.

- Không sử dụng thuốc lá tiếp mời khách trong đám tang.

- Không khóc thuê, khóc mướn, kéo chữ, tể kèn, nghiêm cấm rải tiền Việt Nam đồng, các loại tiền nước ngoài, vàng mã, giấy tiền dọc đường khi đưa tang.

- Sử dụng nhạc tang phù hợp với truyền thống của địa phương, tôn giáo; âm thanh sử dụng với công suất vừa đủ, không cử nhạc tang trước 05 giờ sáng và sau 22 giờ đêm.

- Khuyến khích việc hỏa táng.

- Không làm cỗ mời khách, chỉ làm cơm cho con cháu trong gia đình, gọn nhẹ, tiết kiệm, đảm bảo an toàn vệ sinh thực phẩm.

- Các nghi lễ: 03 ngày, tuần 49 và 100 ngày tổ chức gọn nhẹ, tiết kiệm, trong nội bộ gia đình, thân tộc, khu xóm gần.

2. Trưởng thôn

- Trưởng thôn hướng dẫn, đôn đốc gia đình có trách nhiệm mang căn cước công dân và các giấy tờ có liên quan để thực hiện việc khai tử tại Trung tâm phục vụ hành chính công xã.

- Thống nhất chương trình lễ tang với Ban công tác mặt trận thôn, xóm, TDP; hướng dẫn thân nhân gia đình nhà hiếu cam kết thực hiện tốt các quy định về nếp sống văn minh, điều hành duy trì lễ tang theo thời gian quy định.

2.1. Người từ trần là công dân không giữ các chức vụ xã hội

- Thành lập Ban tổ chức lễ tang từ 5 đến 7 thành viên, gồm:
 - + Trưởng ban: Đồng chí Trưởng thôn.
 - + Phó trưởng ban: Đồng chí Trưởng ban công tác mặt trận thôn, xóm, TDP.
 - + Các Ủy viên: Phó thôn, xóm, TDP đại diện là trưởng các đoàn thể trong thôn, xóm, TDP (Nếu tham gia tổ chức đoàn thể chính trị nào thì có đại diện chi hội tham gia), đại diện cho họ nội tộc và gia đình tang hiếu.
- Trưởng ban tổ chức lễ tang phân công người điều hành chương trình lễ viếng và chỉ đạo mọi công việc tang lễ cho đến khi hoàn thành công việc tang lễ, an táng, hỏa táng.
- Các thành viên Ban tổ chức lễ tang chịu sự phân công công việc của Trưởng ban.
- Trưởng ban tổ chức lễ tang họp các thành viên của Ban tổ chức lễ tang cùng gia đình tang hiếu thống nhất chương trình lễ tang.
- Trưởng ban tổ chức lễ tang gửi thông báo tin buồn trên hệ thống đài truyền thanh xã.

2.2. Người từ trần là đối tượng cán bộ, thân nhân cán bộ và đảng viên:
Thực hiện theo Quy chế tổ chức lễ tang, lễ viếng đối với cán bộ, thân nhân cán bộ và Đảng viên ban hành kèm theo Quyết định số 57-QĐ/ĐU ngày 17/7/2025 của Đảng ủy xã.

3. Phòng Văn hóa - Xã hội xã

- Có trách nhiệm chỉ đạo Trưởng thôn thực hiện hướng dẫn việc báo tử theo quy định, thông báo cho các tổ chức có liên quan để tổ chức viếng, chia buồn cùng gia đình tang hiếu và có trách nhiệm cùng với Trưởng thôn hướng dẫn, giám sát việc thực hiện quy chế đám tang theo quy định.
- Phối hợp với Trung tâm VH-TT&TT Xuân Trường kịp thời đưa tin báo buồn (ở những thời điểm phù hợp) trên hệ thống truyền thanh để đông đảo các tầng lớp nhân dân được biết.

Điều 6. Nghi lễ, hình thức tổ chức

1. Trang trí phòng tang do gia đình tang hiếu chủ động dưới sự hướng dẫn của Trưởng ban lễ tang

1.1. Phòng tang

LỄ TANG

Cụ (Ông, bà, ...) ...

Sinh: ngày.....tháng.....năm.....

Từ trần:

Hưởng thọ (Hưởng) tuổi.

1.2. Người từ trần có tín ngưỡng tôn giáo

Việc trang trí phong tang và khu vực tang lễ phải hài hòa, trang nghiêm, phù hợp với quy định và tín ngưỡng tôn giáo, phong tục tập quán của địa phương.

2. Tang phục, cờ tang

- Tang phục: Theo truyền thống của địa phương. Khuyến khích sử dụng tang phục màu đen hoặc sử dụng băng vải đen đeo trên cánh tay áo bên trái/miếng vải đen nhỏ hình chữ nhật gắn trên ngực áo bên trái.

- Cờ tang: Treo tại khu vực tổ chức tang lễ.

3. Khâm liệm và nhập quan

- Việc quản thi hài phải đảm bảo vệ sinh môi trường, không để thi hài ở nhà quá 48 giờ. Trường hợp người tử vong do dịch bệnh, gia đình phải tuyệt đối thực hiện theo quy định và hướng dẫn của cơ quan y tế.

- Khu vực để quan tài sau khi đưa tang phải làm vệ sinh, tẩy uế sạch sẽ, không làm ô nhiễm môi trường.

- Quan tài được đặt ở nơi trang trọng, trên bàn thờ có di ảnh và hương hoa.

4. Lễ viếng

- Lễ viếng do Ban Tổ chức lễ tang điều hành, người dẫn chương trình do Ban Tổ chức lễ tang phân công hoặc do ban nhạc tang thực hiện dưới sự điều hành của Ban Tổ chức lễ tang.

- Các cơ quan, ban, ngành, đoàn thể và nhân dân đến viếng theo sự điều hành của Ban Tổ chức lễ tang, không đọc tiểu sử, lời điếu người từ trần trong lễ viếng.

- Thủ tục lễ viếng ngắn gọn không kéo dài thời gian, ưu tiên các đoàn ở xa viếng trước; các nghi lễ tôn giáo, phúng viếng của thân nhân, dòng họ tổ chức viếng vào thời gian thích hợp. Thời gian cầu nguyện của các đoàn tôn giáo không quá 15 phút, nên ghép các đoàn để thực hiện cầu nguyện cho đảm bảo thời gian chung.

- Lễ viếng gồm: Hương, vòng hoa, lễ viếng (do gia đình tang hiếu chuẩn bị).

5. Lễ tiễn biệt

- Thời gian tổ chức lễ tiễn biệt:

+ Mùa hè: từ 07h00' - 07h30'.

+ Mùa đông: từ 07h30' - 08h00' (trường hợp đặc biệt do UBND xã quyết định).

- Tổ chức lễ tiễn biệt: Ban Tổ chức lễ tang, thân nhân và khách đưa tang tập trung tại tang gia để làm lễ tiễn biệt và đưa tang. Ban Tổ chức lễ tang cùng đoàn đại biểu đại diện cho thôn, xóm, TDP vào làm lễ tiễn biệt. Ban Tổ chức lễ tang điều hành chương trình lễ tiễn biệt (đọc tiểu sử tóm tắt người từ trần); đại diện đoàn lên thắp tuần nhang cuối cùng tiễn biệt. Tất cả mọi người trong phòng tang đứng nghiêm trang dành một phút mặc niệm để vĩnh biệt người từ trần.

- Trưởng thôn có trách nhiệm điều hành nhân lực để đưa linh cữu và tổ chức an táng người từ trần đảm bảo nghiêm trang và an toàn.

- Việc hung táng, cát táng phải theo quy hoạch nghĩa trang nhân dân của địa phương; khuyến khích hỏa táng, hung táng một lần vào khu vực nghĩa trang nhân dân đã được quy hoạch.

C. MỪNG THỌ

Điều 7.

- Việc tổ chức mừng thọ tập thể nên thống nhất vào ngày 04 Tết Nguyên đán hàng năm, tại Nhà văn hoá các thôn, xóm, TDP do Ban chỉ uỷ, Ban lãnh đạo thôn phối hợp với Chi hội người cao tuổi tổ chức; phân công lãnh đạo Đảng uỷ, HĐND, UBND xã, các Đảng uỷ viên, Ủy viên UBND xã phụ trách các thôn, xóm, TDP về tham dự, chỉ đạo, theo dõi. Không tổ chức mừng thọ cho các cụ nhiều lần ở nhiều nơi.

- Gia đình, cá nhân tổ chức mừng thọ cho bản thân hoặc người thân thông báo với đại diện Ban chỉ uỷ, Ban công tác mặt trận thôn, xóm, TDP và ký cam kết thực hiện đúng quy ước về nếp sống văn hoá. Việc mừng thọ chỉ tổ chức trong nội bộ gia đình và người thân, không tổ chức mời khách ăn uống linh đình; không sử dụng thuốc lá, hạn chế sử dụng rượu, bia; đảm bảo an toàn giao thông, an ninh trật tự.

D. LỄ HỘI

Điều 8.

- Việc tổ chức lễ hội thực hiện theo các quy định tại Nghị định số 110/2018/NĐ-CP ngày 29/8/2018 của Chính phủ quy định về quản lý và tổ chức lễ hội. Trong đó đối với lễ hội cấp xã được thực hiện như sau:

Đơn vị tổ chức lễ hội gửi văn bản thông báo đến UBND xã trước ngày dự kiến tổ chức lễ hội ít nhất 20 ngày.

Trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày UBND cấp xã nhận được văn bản thông báo, nếu không có ý kiến trả lời thì đơn vị gửi thông báo được tổ chức lễ hội theo nội dung đã thông báo. Trường hợp không đồng ý với nội dung thông báo, cơ quan tiếp nhận phải trả lời bằng văn bản và nêu rõ lý do.

Ngoài ra cần thực hiện tốt các nội dung:

+ Phần lễ: Được tiến hành trang trọng, ngắn gọn theo truyền thống văn hóa dân tộc, phong tục của địa phương. *(Phần khai mạc lễ hội gồm các nội dung: Tuyên bố lý do, giới thiệu đại biểu; diễn văn khai hội, lễ dâng hương. Nếu tiến hành nghi thức chào cờ thì phải có cờ Tổ quốc treo trang trọng ở nơi hành lễ).*

+ Phần hội: Tổ chức vui tươi, lành mạnh, an toàn, tiết kiệm, phù hợp truyền thống lịch sử, văn hoá, phong tục tập quán địa phương.

+ Tại lễ hội: Ban Tổ chức có thông báo chương trình lễ hội, nội quy tổ chức lễ hội để tiện cho người tham gia lễ hội theo dõi và thực hiện; đảm bảo an ninh trật tự, an toàn giao thông, vệ sinh môi trường; an toàn thực phẩm, phòng chống cháy nổ,... không tổ chức các hoạt động mê tín dị đoan, cờ bạc trà hính dưới mọi hình thức.

+ Đối với nạn hành khất lợi dụng người già, tàn tật, trẻ em tại lễ hội: Trước ngày tổ chức lễ hội, Ban tổ chức tuyên truyền các quy định của địa phương trên Đài truyền thanh xã và tại khu vực lễ hội; phối hợp với Phòng Văn hóa - Xã hội xã thống nhất với Trung tâm Bảo trợ xã hội tỉnh Ninh Bình chuẩn bị để sẵn sàng đưa các đối tượng vào chăm sóc, xem xét giải quyết. Trong thời gian diễn ra lễ hội, tiếp tục tuyên truyền để các đối tượng tự giác chấp hành và tổ chức đưa người không chấp hành về Trung tâm Bảo trợ xã hội tỉnh nếu cần thiết.

Điều 9. Khuyến khích các hoạt động trong tổ chức lễ hội:

- Tổ chức giới thiệu ý nghĩa lịch sử của lễ hội, giáo dục truyền thống tốt đẹp của địa phương, của dân tộc; bồi dưỡng lòng yêu quê hương, đất nước, con người Việt Nam.

- Tưởng nhớ công đức ông cha, tri ân công lao của các bậc tiền bối trong lịch sử dựng nước và giữ nước của dân tộc, của quê hương.

Chương III TỔ CHỨC THỰC HIỆN

Điều 10. Các cơ quan, ban, ngành, đoàn thể xã; cơ sở thôn, xóm, TDP phối hợp triển khai thực hiện Quy chế này. Cụ thể hóa Quy chế của xã vào nội quy, quy chế của cơ quan, đơn vị; quán triệt và yêu cầu cán bộ, công chức, viên chức, người lao động gương mẫu thực hiện.

Phòng Văn hóa - Xã hội xã chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan hướng dẫn bổ sung các nội dung về thực hiện nếp sống văn minh vào quy ước của thôn, xóm, TDP.

Trên đây là Quy chế thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, mừng thọ và lễ hội trên địa bàn xã Xuân Trường. Trong quá trình triển khai thực hiện nếu có khó khăn, vướng mắc đề nghị các cơ quan, ban, ngành; các cơ sở thôn, xóm, TDP phản ánh kịp thời về Phòng Văn hóa - Xã hội xã tổng hợp, báo cáo UBND xã xem xét sửa đổi, bổ sung cho phù hợp./.